

ВСЕУКРАЇНЬСЬКА АКЦІЯ «ПТАХ РОКУ»

УКРАЇНЬСЬКЕ ТОВАРИСТВО ОХОРОНИ ПТАХІВ

«КАНЮК ЗВИЧАЙНИЙ — ПТАХ 2017 РОКУ»

Українське товариство охорони птахів спільно з Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді запрошує до участі у Всеукраїнській акції «Канюк звичайний — птах 2017 року».

Канюк звичайний (*Buteo buteo*)

Цьогоріч у рамках акції «Птах року» звертаємо увагу на канюка звичайного *Buteo buteo*.

Цей вид найбільш звичний серед наших хижих птахів, саме його ми найчастіше бачимо з вікна автомобіля, що одинаком сидить на дереві, стовпі чи пагорбку.

Серед рис, що виділяють канюка серед інших хижих птахів його розміру, а це великий птах із довжиною тіла понад 50 см і розмахом крил більше метра — округла голова та заокруглений хвіст, широкі крила, а також ширяючий політ. Загальне забарвлення канюка від рудувато-бурого до темно-бурого. Але радимо не особливо покладатися на цю ознаку при визначенні виду, оскільки в різних особин забарвлення може суттєво відрізнятися: крім різних відтінків бурого птахи можуть мати в своєму забарвленні жовтуваті та майже білуваті барви, різну плямистість та смугастість. Хоча зазвичай оперення верху темніше за оперення споду. Крім того, помітно темнішим є оперення на кінцях крил і вздовж заднього краю в порівнянні з рештою оперення крил.

Вид гніздиться майже на всій території країни, окрім півдня степової смуги, а от взимку трапляється повсюдно. Скрізь, де є мозаїка лісів із відкритими просторами — полями, луками, пасовищами — зустріти канюка звичайного буде не складно.

У природі канюки тримаються поодинокі: типовою є зустріч птаха, що сидить на дереві в лісосмузі вздовж дороги, річки чи яру тощо, а також ширяючого над відкритою місцевістю в пошуках здобичі. Найчастіше канюк полює на полівок, мишей, щурів, інших гризунів, молодих зайців. За що отримав іншу назву мишоїд. Може полювати на птахів, плазунів і безхребетних, але все-таки миші та полівки становлять основу його раціону, власне, через свою чисельність. Помітивши здобич, канюк робить швидкий напад на напівскладених крилах і хапає здобич сильними кігтями.

В українській фауні три види канюків: звичайний (який, власне, і є героєм цього року) та степовий (рідкісний вид, що занесений до Червоної книги України) — ці два види гніздяться в нас і зимують, а також зимняк — вид, що прилітає до нас лише на зимівлю. Із трьох перелічених, широко розповсюджені канюк звичайний і зимняк.

Темні риси чи поперечна смугастість на споді тулуба робить канюка схожим до яструбів, зокрема до яструба великого. Через це необізнані

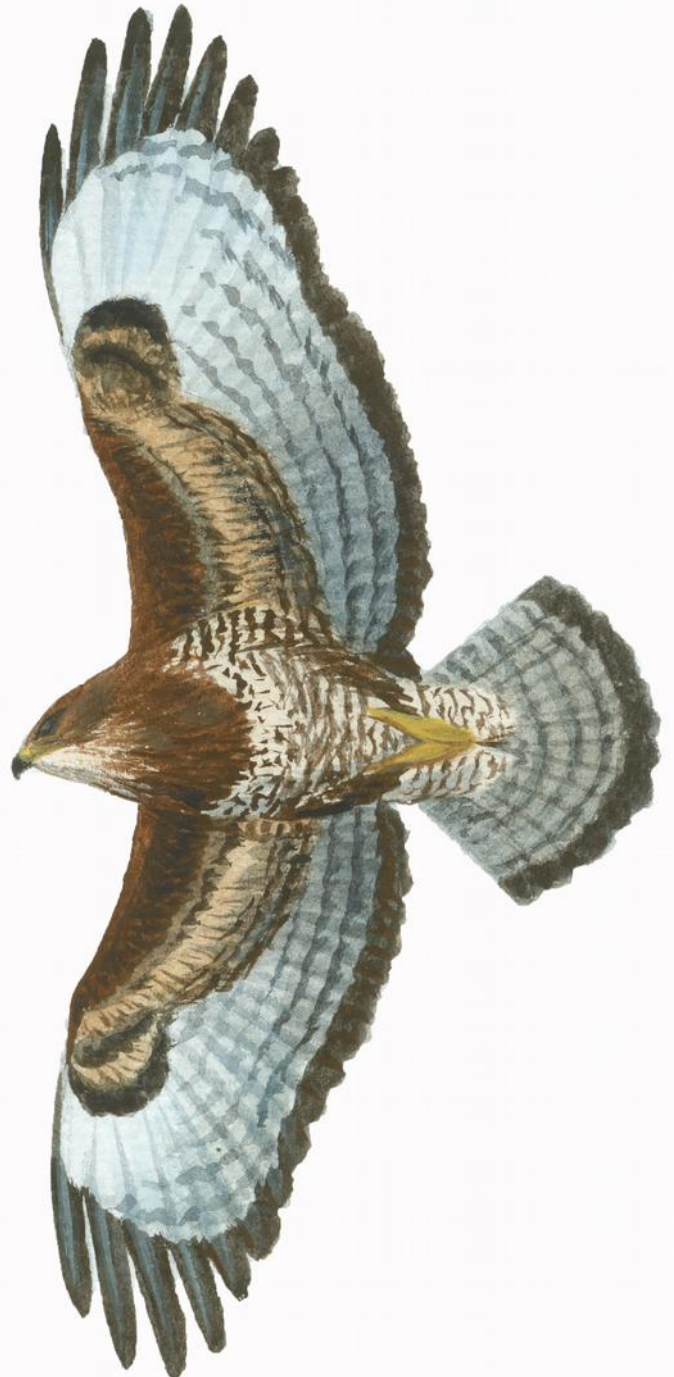
ВСЕУКРАЇНЬСЬКА АКЦІЯ «ПТАХ РОКУ»

люди часто вважають їх яструбом, і сприймають як шкідливого птаха. Хоча способи полювання і харчовий раціон канюків суттєво відрізняються від яструбиних. Канюки полюють не ховаючись, на відкритих просторах, повільно літаючи та описуючи в польоті кола, часом «зависають» у повітрі. Живляться переважно гризунами. За один день канюк з'їдає десятки мишей і полівок, зберігаючи, таким чином, багато зерна. Тому, знищуючи канюків, ми не лише поводимося з цими корисними птахами нелюдяно та несправедливо, а ще й завдаємо шкоди сільському господарству, винищуючи природних ворогів шкідників зернових культур.

Заохочуємо всіх у 2017 році долучитися до акції «Птах року» й провести власне спостереження за канюком звичайним у природі. В ході спостережень з'ясувати: де і як мешкає птах, яким середовищем надає перевагу, які особливості поведінки й життя притаманні видові в природі, які загрози можуть мати вплив на існування цих птахів у природі.

Українське товариство охорони птахів разом із Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді оголошує також про проведення Всеукраїнської акції «Канюк звичайний — птах 2017 року» серед школярів. Протягом року чекаємо на результати ваших спостережень; а також на розповіді про заходи, які ви проводите в школі чи гуртку — конкурси, лекції, випуск стінгазет, листівок тощо; надсилайте свої розповіді, оповідання, вірші про канюка, написані та придумані вами самостійно чи разом із учителями або батьками, малюнки та фоторепортажі, що ілюструють вашу роботу та птаха нинішнього року. Перш ніж братися до оформлення робіт, обов'язково прочитайте вимоги, що наведені нижче.

**Канюк звичайний,
типова морфа**
*Малюнки Ігоря
Землянських*

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКЦІЯ «ПТАХ РОКУ»

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКЦІЯ «ПТАХ РОКУ»

Вимоги до робіт у рамках акції «Канюк звичайний — птах 2017 року»

- Письмові роботи (спостереження, реферати, розповіді, казки, вірші тощо) надсилайте в паперовому або електронному вигляді. Заохочуємо вас надсилати роботи в електронному вигляді — на електронну пошту, через файлообмінники. Такий спосіб допоможе заощадити папір і збереже природу!
- **Прагніть зменшити вплив на довкілля, потурбуйтеся, щоб в оформленні роботи було якомога менше різноманітного пластику — папок, прозорих плівок, файлів тощо, натомість використовуйте паперові папки й альбоми. Екологічний підхід до оформлення роботи оцінюватиметься окремо!**
- У рефератах і та інших письмових роботах **не забувайте** зазначити першоджерело (автора, книгу, журнал, адресу веб-сторінки) як у самому тексті, так і в списку літератури. А також зазначайте авторів усіх фотознімків або джерело звідки їх узято. При оцінюванні робіт ми приділятимемо окрему увагу цьому критерію.
- Оформлення галерей і фоторепортажів — ми сподіваємося побачити там фотознімки, зроблені вами чи вашими колегами (вчителями, наставниками, батьками). Не хвилюйтеся, якщо не всі знімки будуть суперпрофесійними, головне що вони ілюструватимуть вашу активну роботу й зацікавлення.
- Малюнки й інші поробки, зроблені власноруч, надсилайте в натуральному вигляді звичайною поштою. Малюнки також можна сфотографувати чи зісканувати і надіслати в електронному вигляді.
- **Обов'язково** зазначайте своє прізвище та ім'я, вік, школу, адресу, а також прізвище, ім'я, по-батькові керівника роботи.

Роботи з поміткою «Птах року» надсилайте до **1 грудня 2017 року** на адресу:

Українське товариство охорони птахів

а/с 33, м. Київ, 01103

uspb@birdlife.org.ua

тел. (044) 284-71-31

Зоряна Лук'янчук

Або

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

вул. Вишгородська, 19, м. Київ, 04074

Валентина Миколаївна Жестерьова

valentina@nenc.gov.ua

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКЦІЯ «ПТАХ РОКУ»

АНКЕТА Канюк звичайний — Птах 2017 року

1. Дата спостереження
2. Місце спостереження (населений пункт, район, область)
3. Тип місцевості (населений пункт, поле, узлісся, лісосмуга вздовж дороги тощо)
4. Приблизна кількість птахів, яку спостерігали
5. Як ви вважаєте, чи змінилася чисельність цього виду в Вашій місцевості за останні роки?
 збільшилася
 зменшилася
 не змінилася
 інше
6. Які назви канюка використовують у Вашій місцевості (місцеві, народні назви)
7. Коротко опишіть свою участь в акції «Птах року»
8. Спостерігач (прізвище, ім'я, по батькові)
9. Адреса
10. Електронна адреса (e-mail)
11. Дата заповнення
12. Чи є Ви членом Українського товариства охорони птахів?
 Так
 Ні, хочу стати
 Бажаю отримати більше інформації

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ОХОРОНИ ПТАХІВ

Адреса для листування: а/с 33, Київ 01103

тел./факс: (044) 284 7131

uspb@birdlife.org.ua

www.birdlife.org.ua